



НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

ЛУТАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

ПРАКТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

І НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

16 травня 2019 р.

Київ



ЗБІРНИК ТЕЗ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

УДК 37.01:373.01:122(082)

**Всеукраїнська науково-практична конференція проводиться
відповідно до плану роботи Національної академії педагогічних
наук України**

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
Протокол № 6 від 25 квітня 2019 р.*

Редакційна колегія:

С. О. Сисоєва, доктор педагогічних наук, професор — *голова ред. кол.*
О. М. Топузов, доктор педагогічних наук, професор — *заст. голови ред. кол.*
Н. П. Дічек, доктор педагогічних наук, професор;
М. Д. Култаєва, доктор філософських наук, професор;
О. Л. Караман, доктор педагогічних наук, професор;
Н. Б. Антонець, кандидат педагогічних наук, с. наук. с.;
К. Ю. Ладоня, відповідальний редактор

**Практична філософія і Нова українська школа: збірник
тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня
2019 р., м. Київ. — Київ: НАПН України, Інститут педагогіки
НАПН України, 2019. — 168 с.**

ISBN 978-966-644-492-5

Збірник містить тези виступів учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Практична філософія і Нова українська школа», що пройшла в НАПН України 16 травня 2019 р.

Тези присвячено таким питанням сучасної освіти, як алгоритми виховання гармонійної і культурної людини, виклики освіти дітей Z-покоління, критерії якості шкільної освіти у світлі філософських рефлексій, західний та український досвід модернізації шкільної освіти.

УДК 37.01:373.01:122(082)

*Матеріали подано в авторській редакції,
за достовірність фактів, цитат, посилань на джерела
та вживання назв документів, власних імен тощо
відповідають автори публікації.*

Клепко С. Ф. Концепт власної практичної філософії освіти	73
Мороз І. В. Роль учителя в умовах дослідницького навчання історії в старших класах	76
Онаць О. М. Керівник закладу освіти в системі розвитку людського капіталу.....	79
Прокопенко І. Ф. Новій школі України — нова компетенція вчителя	81
Радченя І. В. Професійно-педагогічна підготовка життєвотворчого вчителя у площині філософської рефлексії.....	84
Топузов М. О. Учитель у системі розвитку людського капіталу.....	87
Топузов О.М. Педагог як творець особистості цифрової доби	90
Ушмарова В. В. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до виховання на цінностях: від теорії до практики.....	92

Напрямок п'ятий

КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СВІТЛІ ФІЛОСОФСЬКИХ РЕФЛЕКСІЙ

Ваховський Л. Ц. Шкільна освіта в контексті постнекласичної раціональності	98
Бойченко М. І. Виховання основ академічної доброчесності як передумова і складова забезпечення якості шкільної освіти.....	101
Сагуйченко В. В. Освітні інституції у сучасній культурі.....	104

2. Закон України «Про вищу освіту» / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru>.
3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / Міністерство освіти і науки України; Концепція нової української школи (ухвалена рішенням Колегії МОН України 27.10.2016). 40 с. URL : <https://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczya.pdf>.
4. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні / Міністерство освіти і науки України (затверджена наказом МОН України № 776 від 16.08.2018). URL: <https://mon.gov.ua/.../pro-zatverdzhennya-konceptiyi-rozvit...>

Радченя Ірина Вікторівна,

*аспірант кафедри початкової,
дошкільної та професійної освіти
Харківського національного педагогічного
університету, імені Г. С. Сковороди*

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЖИТТЄВОТВОРЧОГО ВЧИТЕЛЯ У ПЛОЩИНІ ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ

Сфера педагогічної освіти в Європі зазнає глибоких змін — оновлюються всі ланки її національних систем, розвиваються нові форми зв'язків між сферою підготовки вчителів та школою, модернізуються її зміст і методи. В умовах інтеграції національної освіти до єдиного європейського простору посилюються вимоги до забезпечення взаємозв'язків і взаємодії між національними системами професійної підготовки майбутніх учителів. Дослідження цих процесів є винятково актуальним завданням з огляду на перспективи входження України до загальноєвропейського освітнього простору. Становлення нової системи вищої освіти, орієнтованої на входження у світовий освітній простір, супроводжується суттєвими змінами в теорії та практиці навчально-виховного процесу у ВНЗ. Трансформації характеру навчання відбуваються в контексті глобальних освітніх тенденцій, до яких належать:

- орієнтація на активне засвоєння людиною способів пізнавальної діяльності;

- перехід від асоціативної, статистичної моделі знань до динамічних структурованих систем розумових дій;
- адаптація освітнього процесу до запитів та потреб особистості;
- орієнтація навчання на особистість учня або студента, забезпечення можливостей його самореалізації [1].

Зазначене повною мірою стосується й професійної підготовки вчителя початкових класів. Зокрема, в «Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті» наголошено, що «держава повинна забезпечувати виховання особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, сучасної європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя і праці у світі, що змінюється... Виховання людини демократичного світогляду, яка дотримується громадянських прав і свобод, з повагою ставиться до традицій, культури, віросповідання та мови спілкування народів світу» [3].

У зв'язку з цим змінюються і функції майбутнього вчителя, його діяльність орієнтується на створення умов для саморозвитку суб'єктів учіння, формування і розвитку потреб та здібностей суб'єкта навчального процесу. За цих умов метою реформи вищої освіти на нових законодавчих і методологічних засадах є досягнення принципово нового рівня якості професійної підготовки фахівця у вищій школі, що актуалізує проблему такої організації навчального процесу у ЗВО, яка б дозволила з найменшими витратами часу сформувати кваліфікованого фахівця, здатного до творчої професійної діяльності.

У нашому дослідженні ми доводимо, що цінності професійної та рефлексивної діяльності, технології їх втілення в процесі організаційної взаємодії стають факторами розвитку особистості лише в умовах творчості. Майбутньому вчителю початкових класів необхідно, передусім, усвідомити та здійснити рефлексію професійної діяльності як творчого процесу. Крім того, ми вважаємо, що власне і творчість необхідно розглядати з рефлексивних позицій, тому що прояв творчих складників рефлексивної культури залежить від готовності вчителя до творчості, реалізації його життєвотворчого потенціалу, який слугує умовою та засобом реалізації сутнісних сил майбутнього вчителя початкових класів. Для того, щоб сформувати власний життєвотворчий потенціал, майбутньому вчителю необхідно розвивати в собі такі якості, як

ініціативність, прагнення максимально використовувати наявні можливості оволодіння новими знаннями, навичками та вміннями, бажання рухатися вперед тощо.

Учитель, здатний до рефлексії — це педагог, який здійснює постійний аналіз і дослідження власного досвіду. Визначальною характеристикою вчителя зі сформованими рефлексивними здібностями є його здатність до освіти впродовж життя, що відбувається в різних умовах: формально (у навчальних закладах) та неформально (на робочому місці й у соціальному житті) [2]. Можливість навчатися впродовж усього життя стає все більш важливою для країн, які прагнуть бути конкурентоспроможними на світовій освітній арені, у тому числі, і для України. З огляду на концепцію освіти впродовж життя мають домінувати продуктивні, активно-творчі методи навчання з метою надання не тільки знань, але й досвіду їх самостійного засвоєння. Елементами освіти впродовж життя є формування готовності вчителя до досвіду самоосвітньої діяльності, самостійного здобуття й засвоєння знань, переорієнтація з процесу на результат і якість освіти. Така освіта сприяє адаптації вчителя до нових соціально-економічних умов, що висуваються перед ним, є провідним чинником його зростання, а також дає можливість учителю самостійно конструювати індивідуальний «освітній маршрут» з урахуванням як власних професійних потреб, можливостей, індивідуальних особливостей, так і запитів сучасного суспільства.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що професійно-педагогічна підготовка життєвотворчого вчителя є складним процесом, який спирається на рефлексію вчителя. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Артамонова О.И. Профессиональная подготовка учителей в условиях модернизации образования. *Актуальные проблемы образования в условиях его модернизации: материалы научного симпозиума 8–9 февраля 2007 г.*, Лондон. Москва: МАНПО, 2007. С. 18–24.
2. Духніч Ю. Lifelong Learning. *Освіта протягом всього життя* URL : <http://www.smart-edu.com/>.
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. *Освіта України*. 2002. № 6. С. 3–9.